

64.781

BIBLIOTHEEK

RAAP

Postbus 1347

1000 BH AMSTERDAM

RAAP-NOTITIE 781

Plangebied Bijdorpstraat 29-31

Gemeente Sassenheim

Een inventariserend archeologisch onderzoek

Colofon

Opdrachtgever: Bouwbedrijf Hoekstra en Hoekstra

Titel: Bijdorpstraat 29-31, gemeente Sassenheim; een inventariserend archeologisch onderzoek

Status: eindversie

Datum: juli 2004

Auteur: drs. M. Jordanov

Bestandsnaam: L:\QXPress\Notities\2004\SABI\N0781-SABI.doc

Projectcode: SABI

Projectleider: drs. M. Jordanov

Projectmedewerker: drs. M. de Waal

ARCHIS-waarnemingsnummer: niet van toepassing

Autorisatie: drs. B. Jansen

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 020-463 4848

Zeeburgerdijk 54

telefax: 020-463 4949

1094 AE Amsterdam

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2004

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

Algemeen

- *opdrachtgever*: Bouwbedrijf Hoekstra en Hoekstra
- *aanleiding onderzoek*: verzoek vrijstellingsprocedure ex artikel 19, lid 1 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening
- *datum uitvoering veldwerk*: 21 juli 2004
- *lokale omstandigheden die van invloed zijn geweest op het onderzoek*: bestaande bebouwing

Locatiegegevens

- *plangebied*: Bijdorpstraat 29-31
- *toponiem*: n.v.t.
- *kadastrale gegevens*: perseelnr. 7725
- *plaats*: Sassenheim
- *gemeente*: Sassenheim
- *provincie*: Zuid-Holland
- *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 30F
- *plangebied in gebruik als*: deels bebouwd, deels tuin en speeltuin
- *oppervlakte plangebied*: 250 m²
- *centrumcoördinaten (X/Y)*: 95.550/470.870

Doelstelling

Doel van het onderzoek is vaststellen of in het plangebied (binnen 3 m -Mv) archeologische resten voorkomen of verwacht kunnen worden, die bedreigd worden door de voorgenomen bodemingrepen.

Onderzoeksvragen

1. Welke archeologische resten naar aard en datering kunnen in het plangebied verwacht worden (specifieke archeologische verwachting)?
2. Wat is de mate van verstoring van de bodemopbouw in het plangebied en wat zegt dit over de kans op het aantreffen van intacte archeologische resten?
3. Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten/grotere vondstrijke nederzettingen?
4. Wat is globaal de waarde van eventueel aanwezige archeologische resten (aard, fysieke kwaliteit, datering, diepteligging en omvang) en wat zegt dit over hun behoudenswaardigheid?
5. In welke mate worden eventueel aanwezige archeologische resten bedreigd door de realisatie van de geplande bodemingrepen?

Het inventariserend archeologisch onderzoek bestond uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen die zijn vastgelegd in het Handboek ROB-specificaties (Brinkkemper e.a., 1998). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA; Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001).

Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologische verwachting*: volgens de IKAW (ROB, 2001) geldt voor het plangebied een middelhoge trefkans op archeologische waarden. Volgens de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland regio Duin- en Bollenstreek geldt voor het plangebied een redelijke tot grote kans op het aantreffen van archeologische sporen.
- *ARCHIS-waarnemingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem)*
  - in plangebied: geen
  - in de directe nabijheid (< 300 m): enkele vondsten uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd (ARCHIS-waarnemingsnummers 138315, 24027 en 45441) en 2 terreinen van archeologische waarde en zeer hoge archeologische waarde (monumentnummer 15352, CMA-code 30F-A01; monumentnummer 4043, CMA-code 30F-018). Het terrein van archeologische waarde betreft de NH-kerk, waar resten uit de Late Middeleeuwen en/of Nieuwe tijd zijn aangetroffen. Het terrein van zeer hoge archeologische waarde betreft een laat-middeleeuws tufstenen muurwerk.

Historische gegevens

- *historische kaarten*:
  - Prins Maurits' kaart van Rijnland en omliggend gebied, 1614: geen bebouwing (Zandvlied 1989).
  - Minuutplan 1819, sectie A, Sassenheim: geen bebouwing.
  - Grote Historische Atlas van Nederland 1:50.000, 1893-1899: onbebouwd (Wolters-Noordhoff, 1990).
- *historisch gebruik*: eerste bebouwing - boerderij tweede helft 19e eeuw.

Bodemkundige en/of geologische gegevens

- *bodem volgens bodemkaart*: het plangebied ligt in de bebouwde kom, dus geen gegevens beschikbaar. Geëxtrapoleerd: EZg21/EZ50A (dikke eerdgronden: kalkloze enkeerdgronden, leemarm en zwak lemig fijn zand met grondwatertrap II/kalkhoudende enkeerdgronden, matig fijn zand)
- *geomorfologie volgens geomorfologische kaart*: geëxtrapoleerd: strandwal/vlakte door afgraving duinen.

Specifieke archeologische verwachting

Op grond van de inventarisatie van archeologische, historische, bodemkundige en/of geologische gegevens gold bij aanvang van het veldonderzoek voor het plangebied een middelmatige archeologische verwachting voor vindplaatsen vanaf het Laat Neolithicum t/m Late Middeleeuwen. Het kan gaan om nederzettingsterreinen en andere typen vindplaatsen, zoals graven, verkavelingspatronen en andere zeer lokale archeologische resten.

Gezien de geologische situatie bevinden de meeste archeologische resten zich waarschijnlijk binnen 2,0 m- Mv, namelijk:

- in de top van het strandwalzand en/of de klei- en veenlagen waarmee de lagere strandvlakten zijn opgevuld.

Gezien het bodemtype is het mogelijk dat de bodem in het plangebied afgegraven is of in verband met diepdelven is omgespit, waardoor eventueel aanwezige archeologische resten inmiddels (deels) verstoord zijn.

Voorgenomen bodemingrepen

De planontwikkeling voorziet in een bodemverstoring met een oppervlakte van circa 200 m² en een diepte van 1,0 m.

3 Veldonderzoek

Booronderzoek: methode

- *positie boringen*: regelmatige verdeling over het onbebouwde gedeelte van het plangebied.
- *gebruikt boormateriaal*: Edelmanboor 7 cm en gutsboor 3 cm
- *totaal aantal boringen*: 4
- *minimaal geboorde diepte*: 2,0 m
- *maximaal geboorde diepte*: 3,0 m
- *boorbeschrijvingen*: conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met*: meetlint

Deze methode is geschikt voor het opsporen van vondstrijke nederzettingen. Deze methode is niet gericht op het opsporen van vondstarme nederzettingen en zeer lokale archeologische sporen zoals graven en verkavelingsgreppels.

Booronderzoek: resultaten

- *beschrijving laagopeenvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogenetisch en archeologisch):* in het gehele plangebied komen van boven naar beneden de volgende lagen voor:
  - Een laag verstoord, humusrijk, donker tot licht grijsbruin zand: dikke enkeerd (tot circa 1,5 m); in de onderste 20 cm van deze laag komen veenbrokjes voor.
  - Een laag rietveen (circa 1,50 tot minimaal 2,0 m).
  - In boring 5 is op 2,60 m -Mv onder het veen een laag matig grof, kalkrijk, leemarm zand met schelpenresten aangetroffen (strandzand).

Het plangebied ligt in de voormalige strandvlakte. De aanwezigheid van veen getuigt van het nattere afzettingsmilieu in de lageregelegen strandvlakte. Uit de aanwezigheid van veenbrokjes in de basis van de verstoorde zandlaag blijkt dat de top van het veen verstoord is.

- *mate van verstoring:* ernstig verstoord.
- *Archeologische indicatoren in boringen:* niet aangetroffen.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Op grond van de resultaten van het bureauonderzoek gold bij aanvang van het veldonderzoek voor het plangebied Bijdorpstraat 29-31 (gemeente Sassenheim) een middelmatige archeologische verwachting voor vindplaatsen vanaf het Laat Neolithicum t/m Late Middeleeuwen. Het veldonderzoek heeft echter geen archeologische resten opgeleverd. De bodem is in het gehele plangebied tot circa 1,50 m -Mv ernstig verstoord. Op grond hiervan worden in het plangebied geen waardevolle archeologische resten verwacht.

Aanbevelingen

Op grond van het ontbreken van aanwijzingen voor de aanwezigheid van waardevolle archeologische resten wordt ten aanzien van het plangebied geen vervolgonderzoek aanbevolen. De voorgenomen bodemingrepen kunnen, voor zover het de archeologische waarden betreft, zonder beperkingen worden uitgevoerd.

- *contactpersoon overheid:* drs. R.H.P. Proos (provinciaal archeoloog van Zuid-Holland)
- *contactpersoon RAAP:* drs. M. Jordanov

Literatuur

- Brinkkemper, O., e.a. (redactie), 1998.** *Handboek ROB-specificaties*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.
- Nederlands Normalisatie-instituut, 1989.** *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Provincie Zuid-Holland, 2003.** *Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland, regio Duin- en Bollenstreek*. Provincie Zuid-Holland, Den Haag.
- ROB, 2001.** *Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) 2e generatie. Globale Archeologische Kaart van het continentale Plat. Archeologische Monumentenkaart*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort (cd-rom).
- Stiboka, 1976.** *Bodemkaart van Nederland, 1:50.000, blad 30 West 's-Gravenhage*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.
- Stiboka/RGD, 1975.** *Geomorfologische kaart van Nederland, 1:50.000, blad 30 West 's-Gravenhage*. Stichting voor Bodemkartering/Rijks Geologisch Dienst, Wageningen/Haarlem.
- Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001.** *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. Eindrapport van de Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Den Haag.
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990.** *Grote Historische Atlas van Nederland, schaal 1:50.000; Deel I: West-Nederland 1839-1859*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.
- Zandvliet, K. e.a. (red), 1989.** *Prins Maurits' Kaart van Rijnland en omliggend gebied, door Floris Balthasar en zijn zoon Balthasar Flrisz. Van Berckenrode in 1614 getekend*. Canaletto, Alphen aan den Rijn.

Overzicht van figuren en tabellen

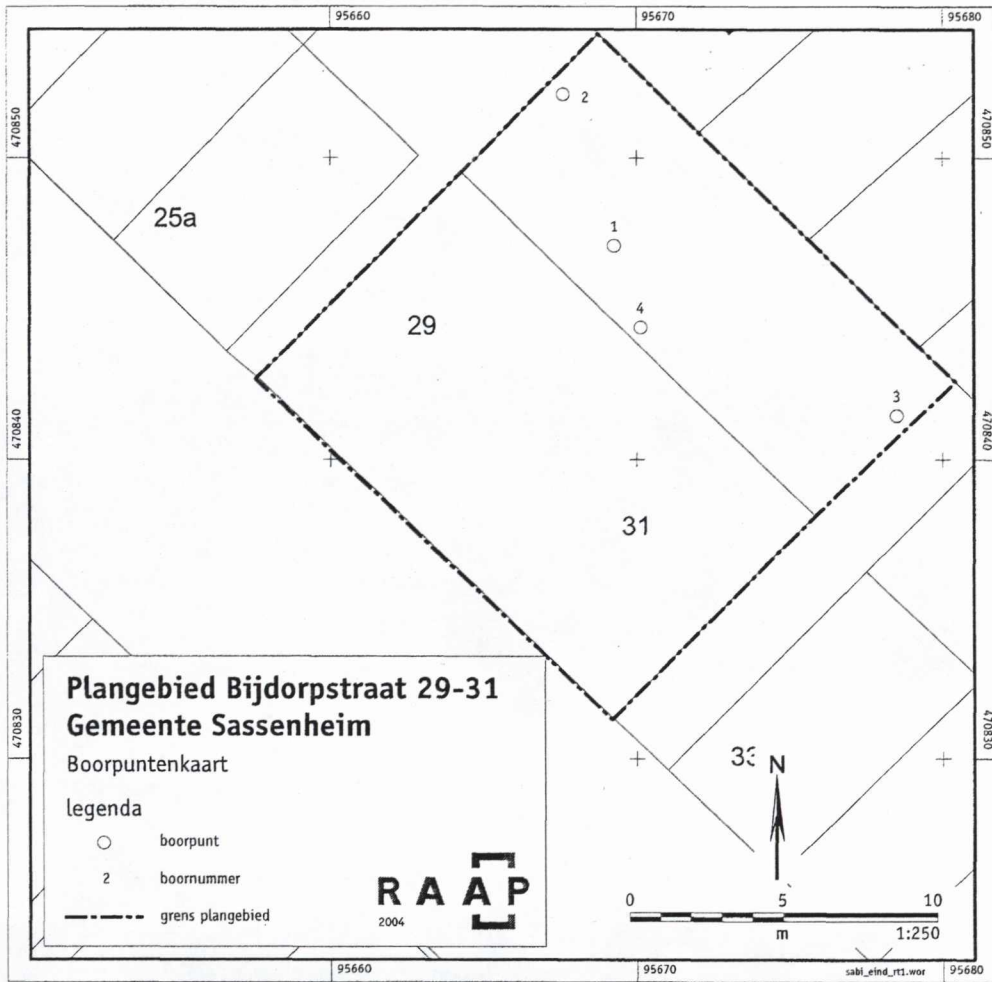
Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Periode	Datering			
Nieuwe tijd	1500	-	heden	
Late Middeleeuwen	1050	-	1500	na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	-	450	na Chr.
IJzertijd	800	-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800	voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Figuur 1. Boorpuntenkaart.